

MARTINSKÉ NOVINY

OFICIÁLNY SPRAVODAJCA MESTA MARTIN

6/2022

4. apríl 2022, III. ročník

Cena vody sa zatiaľ dvíhať nebude

foto: Roman Kopka

strany 2 - 3

www.martinskenoviny.sk

Martinské noviny

www.martin.sk

Martin - oficiálna stránka

Mestská policajti často uprednostňujú pred pokutami napomenutia

V rozhovore s Milanom Bartošom, náčelníkom MsP v Martine, sme otvorili aj tému bezdomovcov či vandalizmu mladistvých.

strany 6 - 7

Deti sa učia korčuľovať, po týždni im to už celkom dobre ide

Mesto Martin v spolupráci s hokejovým zväzom organizuje korčuľarsky program pre druhákov mestských základných škôl.

strana 15

Vodné a stočné sa zatiaľ dvíhať nebudú Martinčania nemôžu doplácať na dlh

Valné zhromaždenie akciovej spoločnosti TURVOD Martin na svojom februárovom rokovaní neschválilo návrh maximálnych cien vodného a stočného. Ak by bol návrh prešiel, na účtoch domácností by sa to prejavilo pri priemernej spotrebe vody 35 m³ na osobu nárastom platieb o takmer 7 € za rok.

Návrh na zvýšenie maximálnych cien výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou, jednoduchšie vodné a stočné, malo v martinskom TURVOD-e objektívne dôvody – rast cien energií, materiálov, nákladov na likvidáciu kalov, daní a poplatkov a podobne, ktoré sú dôsledkom pandémie a súčasnej ekonomickej situácie. Iba nárasty cien energie spoločnosť vyčíslila na 300-tisíc eur a výpadok tržieb, lebo veľkoodberatelia neodoberali počas lockdownu a home officeov vodu, na zhuba 300-tisíc eur.

Vodárenská spoločnosť je zároveň subjektom hospodárskej mobilizácie a táto okolnosť prináša ďalšie náklady, ktoré pandémia a dnes už aj konflikt na Ukrajine a jeho dopad na slovenskú ekonomiku, nabalili.

Postcovidovú nádej škrtli ceny energií

Spoločnosť pri návrhu finančného plánu na tento rok (tvoril sa ešte vlni) plánovala rast spotreby pitnej a odpadovej vody približne o 80-tisíc m³, teda o 108-tisíc eur pri súčasných cenách vodného a stočného.

Spomínaný prudký nárast cien vstupov ale tento predpoklad škrtol, reálnym sa ukazuje záporný hospodársky výsledok približne vo výške 711-tisíc eur s tým, že pre rok 2023, čo je veľmi zlá správa, to znamená zníženie investičného plánu spoločnosti o približne 400-tisíc eur. Plán obnovy a investície sú, okrem úpravy cien vodného a stočného, jediným miestom, na ktorom možno korekčný mechanizmus uplatniť a sanovať cezeň straty.

Čo TURVOD navrhoval

Preto sa aj TURVOD na základe usmernenia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO)

pokúsil o cenovú úpravu. Akcionárom spoločnosť predložila úpravu cien tak, aby pri priemernej spotrebe vody 35 m³/osobu a rok trojčlenná domácnosť musela vynaložiť na vodu a jej odvádzanie o 1,72 eura mesačne, resp. o 20,68 eura za rok viac ako doteraz. Na osobu je to 0,57 eura/mesiac, resp. 6,89 eura na rok, a to vrátane DPH.

Teraz sa za vodné platí 0,9574 eura a za stočné 1,1888 eura (vrátane DPH)/m³, nárast mal v prípade vodného predstavovať 8 percent, v prípade stočného 10 percent. Valné zhromaždenie úpravu neodsúhlasilo.

”

Ešte nevieme, čo s nami urobí zvyšovanie cien pohonných hmôt, potravín, energií. Teraz by sme nemali ľuďom vyhadzovať peniaze z vrecka.

Ján Danko

Ohrozená je obnova siete a investície

„Návrhom na zvýšenie cien sme sledovali zmierňovanie ekonomických dopadov na spoločnosť, ale aj zachovanie obnovy a rozvoja jej majetku, čo mestá a obce ako akcionári TURVOD-u bytostne potrebujú,“ vysvetľuje Rastislav Zábronský, generálny riaditeľ TURVOD-u a predseda predstavenstva akciovy.

„Veď všetky mestá a obce v Turci, ktorých je dohromady takmer sedemdesiat, majú svoje rozvojové plány spojené s výstavbou rodinných domov a potrebou dobudovať vodovodné siete

a kanalizáciu. A majú aj kolízne body v starej sieti, ktoré hrozia haváriami,“ pripomenul.

Dodáva, že vodovodná a kanalizačná sieť je v Turci stará, budovaná na tridsaťročnú životnosť, no niekde sa používa už päťdesiat – šesťdesiat rokov a je poruchová. Opakované škrtky v investičnom pláne, z ktorého sa dnes sanuje rast cien vstupov, a odsúvanie nevyhnutného investovania do opráv a obnovy sietí by mohli v budúcnosti položiť vodárenskú spoločnosť na koliená a ohroziť jej status, v rámci ktorého o jej rozvoji či cenách vodného a stočného teraz rozhodujú mestá a obce v regióne.

Téma úpravy cien je stále otvorená

Ceny za vodu a odkanalizovanie mali podľa plánu TURVOD-u rásť v tomto roku postupne v dvoch fázach.

„Jednou bol návrh na zmenu cenového rozhodnutia, ku ktorému nás vzhľadom na okol-

ude, hy obcí

Sídlo Turčianskej vodárenskej spoločnosti v Martine.
Foto: V. Legerská

nosti v hospodárstve vyzval ÚRSO, druhou má byť na jeseň návrh ceny na nové regulačné obdobie," hovorí R. Zábronský.

„Prvú fázu máme za sebou – úrad nebude vzhľadom na hlasovanie valného zhromaždenia žiadať o zmenu cenového rozhodnutia. Naši odberatelia – domácnosti a právne subjekty, zatiaľ nebudú platiť viac. Druhá je otvorená. V zmysle zákona o regulácii máme návrh ceny na nové regulačné obdobie úradu predložiť do 30. septembra tohto roku," uzatvára s tým, že martinský TURVOD patrí v rámci slovenských vodárenských spoločností medzi tie, ktoré majú najnižšiu cenu za výrobu a dodávku pitnej vody a za odvedenie a čistenie odpadovej vody (pozri priloženú tabuľku).

Podľa neho je tu teda priestor na pohyb cien, keďže doposiaľ sa akciovka správala zodpovedne a racionalizovala svoju činnosť tak, aby zbytočne nezaťažovala svojich odberateľov atakmi na rast cien. Za všetky jeden príklad. Približne dve pätiny potreby energie si v spoločnosti vyrábajú sami vo fotovoltaickej elektrárni a kogeneračnej jednotke v čistiarni odpadových vôd vo Vrútkach. Ak by túto „zelenú“ investíciu nemala za sebou, dnes ráta dopad cien energií v oveľa vyšších číslach.

Pre Martinčanov je cena nespravodlivá

O dôvodoch nesúhlasu s úpravou cien hovoríme aj s Jánom Dankom, primátorom mesta Martin, ktoré je najdôležitejším (52-percentným) akcionárom vodárenskej spoločnosti.

„Nebol som sám na valnom zhromaždení, kto hlasoval proti úprave cien," povedal. „Z pohľadu hospodárenia a ekonomiky vodárenskej spoločnosti dobre rozumiem tomu, prečo predložila návrh na úpravu cien vodného a stočného. Má pripravené rôzne akcie, ktoré nie je schopná z doterajších príjmov realizovať najmä z dôvodu aktuálnych cien energie či stavebných materiálov. Ale pre občanov Martina by bola, podľa môjho názoru, úprava cien nespravodlivá.“

Uvádza ďalej, že Martin, vrátane Martinských, holí platiť TURVOD-u ročne 4 367 895 € za vodné a stočné. Ak by, čisto hypoteticky, mohlo mesto hospodáriť s vodou samostatne, tak má tie peniaze k dispozícii a môže sa rozvíjať.

„No sú obce, tiež akcionári vodárenskej spoločnosti, ktoré majú voči nej za vodné a stočné dlhy. Nie sú to malé peniaze. Súhrnom predstavujú 346-tisíc eur. Ak by si tieto obce svoje povinnosti plnili, dnes možno cenu vodného a stočného nemusíme dvíhať. Nemohol som pripustiť, aby občania Martina platili dlhy obcí, ktoré si svoje povinnosti neplnia, no na druhej strane očakávajú, že z vodárenskej spoločnosti im budú plynúť výhody," argumentuje primátor.

Najviac by doplácali rodiny s malými deťmi

Do reálnejšieho uhla pohľadu stavia aj kalkuláciu vodárenskej spoločnosti.

„Iba na prvý pohľad to vyzerá, že ide o drobné. Keď sme dvíhali cenu za zvoz a likvidáciu odpadu o 5 € ročne, zahrnuli nás ľudia kritikou, že je to veľa. Teraz by sme mali domácnostiam

vo zvýšenej cene vodného a stočného naložiť ďalšiu starosť," uvažuje.

„Lebo nie každá rodina spotrebuje 35 m³ vody na osobu. Žijú medzi nami neúplné rodiny či mladé rodiny s malými deťmi, ktoré majú spotrebu vody oveľa vyššiu, a pritom majú najnižšie príjmy. Nehovoriac o senioroch... Nechceme, aby drastické šetrenie vodou v ich domácnostiach išlo na úkor hygieny a bežného štandardu. Taká štvorčlenná rodina by musela vo svojom ročnom rozpočte nájsť od 30 do 50 € na zvýšené vodné a stočné. Ešte nevieme, čo s nami urobí zvyšovanie cien pohonných hmôt, potravín, energií, teraz by sme nemali ľudom vyhadzovať peniaze z vrecka," argumentuje J. Danko.

Treba sa orientovať na granty a eurofondy

Pozícia najdôležitejšieho akcionára v TURVOD-e ale mesto zaväzuje aj k starostlivejšej bilancii, čo sa týka jeho hospodárenia.

„Samozrejme, že vnímam škrtý v investičnom pláne, ku ktorým spoločnosť zrejme bude musieť pristúpiť. V tomto roku ale ráta so stratou a zrejme aj s obmedzením či odsunom niektorých akcií," pokračuje primátor.

„Je to živý proces, budeme sa mu venovať. No nedopustíme, aby sa niekde odpájal vodovod. A už vôbec nie, aby sa spoločnosť ekonomicky položila. Hovoríme o vode, a tá je strategickou surovinou i podmienkou rozvoja Turca. Musíme to manažovať tak, aby sme roky krízy prežili s čo najmenšími stratami," uzatvára.

Upriamuje ale pozornosť na granty ministerstva životného prostredia či eurofondy, ktoré sa orientujú na vodovody a kanalizáciu.

„Tam sú zdroje peňazí, po ktorých treba siahnuť. Teraz viac ako inokedy v minulosti," prízvukuje Ján Danko, primátor mesta Martin.

Viera Legerská

PREHLAD CIEN VODÁRENSKÝCH SPOLOČNOSTÍ ZA VÝROBU A DODÁVKU PITNEJ VODY A ZA ODVEDENIE A ČISTENIE ODPADOVEJ VODY

	ROK 2022 v €/m ³ bez DPH		
	vodné	stočné	spolu
Akciová spoločnosť			
VVS Košice	1,4944	1,1305	2,6249
LVS Liptovský Mikuláš	0,9991	1,5267	2,5258
StVPS Banská Bystrica	1,2119	1,1999	2,4118
OVS Dolný Kubín	1,0353	1,2075	2,2428
PVPS Poprad	1,0884	1,1499	2,2383
ZsVS Nitra	1,0802	1,1157	2,1959
SeVaK Žilina	1,0343	1,1352	2,1695
TVS Trenčín	1,0293	1,1251	2,1544
PVS Považská Bystrica	0,9741	1,1235	2,0976
BVS Bratislava	1,0135	0,9985	2,0120
TrVS, TAVOS Piešťany	0,7847	1,2071	1,9918
KOM VaK Komárno	0,9900	0,9813	1,9713
VSR Ružomberok	0,8024	1,0415	1,8439
TURVOD Martin	0,7978	0,9907	1,7885

Rokovanie zastupiteľstva: K žiadateľom smeruje prvá časť dotácií

Posledný marcový štvrtok sa konalo riadne rokovanie Mestského zastupiteľstva v Martine.
Foto: Roman Kopka

Kalnický v tejto súvislosti položil otázku, či je pri takomto predaji oprávnené použitie dôvodu hodného osobitného zreteľa, posúdiť by to podľa neho malo právne oddelenie mestského úradu. V hlasovaní zámer predaja napokon väčšinou hlasov prešiel.

Aj o zmene rozpočtu

Poslanci sa zaoberali aj návrhom na zmenu rozpočtu mesta Martin na rok 2022 č. 10. Od súhlasili presun finančných prostriedkov vo výške 244 800 € z financovania prevádzkových výdajov (mzdy, odvody) na opatrovateľskú službu v domácnostiach do časti bežných výdajov na opatrovateľskú službu. Mzdy opatrovateľiek bude mesto hradit' z nenávratného finančného príspevku z Európskeho sociálneho fondu, a to až do 30. novembra 2023. Maximálna výška nárokovanej sumy z hrubej mzdy je 680 €. V ďalšej zmene rozpočtu zastupiteľstvo schválilo úhradu piatich eur za vydanie mestskej dopravnej karty spoločnosti Dopravný podnik mesta Martin aj pre rok 2022. Na tento účel je aktuálne vyčlenených 13 485 €.

Mestské zastupiteľstvo prerokovalo a zoberalo na vedomie aj informatívne správy o činnosti a hospodárení Mestskej polície Martin a Útvaru hlavného architekta mesta Martin (UHA) za rok 2021. Pri prvej spomínanej správe medzi poslancami rezonovala najmä otázka správania sa ľudí bez domova v centre mesta. Sťažujú sa občania i podnikateľské subjekty. Primátor Ján Danko v tejto súvislosti informoval, že radnica so Žilinskou diecézou rokovala o presťahovaní Domu charity svätého Krištofa z Kollárovej ulice na iné miesto, pravdepodobne do lokality Na Kameni, kde sú aj ubytovacie možnosti pre ľudí bez domova. Rozhovor s náčelnikom MsP Milanom Bartošom i na túto tému prinášame na 6.–7. strane tohto vydania Martinských novín.

Pri prerokovaní druhej správy, ktorú predkladala Zuzana Mendelová, hlavná architektka mesta Martin, diskutujúci poslanci pozitívne hodnotili činnosť útvaru. Róbert Gajdoš ocenil, ako hlavná architektka na rôznych stretnutiach obhajuje záujem mesta aj v situáciách, keď občania či rôzne inštitúcie tlačia na rýchle rozhodnutia. Michal Uherčík si myslí, že UHA by mal zapadnúť do koncepcie mesta, jeho ví-

Vydanie mestskej dopravnej karty pre občanov Martina bude mesto dopravnému podniku preplácať aj v tomto roku. Na tento účel bolo vyčlenených viac ako 13-tisíc eur.

Martinskí poslanci a poslankyne na marcovom rokovaní mestského zastupiteľstva okrem iného rozhodli o poskytnutí dotácií z rozpočtu mesta, ktoré navrhla komisia školstva, vzdelávania a mládeže. Na tento účel bolo celkovo vyčlenených 20-tisíc eur. O dotáciu podľa poslanca Bruna Horeckého a predsedu uvedenej komisie požiadalo 23 subjektov, napríklad základné školy, rodičovské združenia pôsobiace v školách, občianske združenia, dobrovoľné hasičské zbory, centrá voľného času a podobne. Žiadatelia na svoje projekty požadovali celkovo 31 663,78 eura. Nikto nevyšiel skrátka, minimálna výška dotácií bola na úrovni 400 €, najvyššiu sumu – 3 400 € zastupiteľstvo odkleplo SRRZ – RZ pri Základnej umeleckej škole na Mudroňovej ulici Martin na galaprogram k 100. výročiu založenia školy.

Tradične zastupiteľstvo prerokovalo aj viaceré informatívnych správ o výsledku kontrol. Pri jednej z nich, ktorá sa týkala ročného zúčtovania preddavkov za výkony vo verejnom záujme v MHD za rok 2021, Ján Zuberec, hlavný kontrolór mesta Martin, konštatoval, že náklady vo výške 2 860 631 €, ktoré si SAD Žilina účtovala voči mestu Martin, boli z hľadiska príslušnej legislatívy oprávnené.

Majetkové záležitosti

Pri prerokovaní majetkových záležitostí bol v zastupiteľstve najviac diskutovaný zámer na prevod nehnuteľného majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Išlo by o odpredaj pozemku cca 190 m² na Chotárnej ulici. Niektorí poslanci, napríklad Michal Uherčík či Tomáš Ignačák, navrhovali, opierajúc sa o uznesenie komisie legislatívnej, územného plánu a výstavby, aby tieto pozemky boli majiteľovi prenajaté s konkrétnym účelom. Poslanec Martin Hudec z výboru mestskej časti Martin-Priekopa (VMČ dal kladné stanovisko, pozn. red.), ktorý si bol miesto obhliadnuť, podotkol, že tento pozemok, keďže nie je na žiadny voľný prístup, je pre mesto Martin nevyužiteľný, čo konštatoval aj predložený materiál, s ktorým sa stotožnila i mestská rada. Poslanec Zdenko Kozák odporučil, aby sa v ďalšom procese, keďže zatiaľ ide len o zámer, z odpredaja vyčlenila malá časť pozemku. Tú by mesto mohlo využiť pri potenciálnych opravách mestskej budovy, ktorá je pri tomto mieste postavená. S takýmto postupom súhlasila napokon aj poslankyňa Kristína Šubjaková, predsedníčka komisie legislatívnej, územného plánu a výstavby. Poslanec Martin

zie, ktorá by mala byť na stole, ale podľa jeho slov sa o tejto téme dostatočne nediskutuje. UHA považuje za kľúčový orgán, aby sa v meste mohol rozvíjať počet obyvateľov. Kristína Šubjaková vo svojom vystúpení zdôraznila, že takýchto útvarov je na Slovensku málo a mohli by sa zrátať na prstoch jednej ruky. „Neviem si predstaviť, že by tu UHA nebol, kto by nám tie odborné záležitosti, štúdie a iné vyjadrenia spracovával.“

Poslankyňa ďalej podotkla, že kapacitne je UHA, ale podľa jej slov aj investičné oddelenie, personálne poddimenzované, lebo nevieme odborníkov, keďže sú tu tabuľkové platy, dostatočne finančne ohodnotiť. Peter Buocik tiež na margo UHA pozitívne hodnotil, že sa výbory mestských častí a aj samotní poslanci môžu oprieť o odborné stanoviská útvaru.

Personálne otázky

Mestské zastupiteľstvo sa zaoberalo aj niektorými personálnymi otázkami. Členstva v dopravnej komisii sa z dôvodu časovej zaneprázdnenosti vzdal Róbert Gajdoš, ktorého na návrh viceprimátora Rudolfa Kollára a predsedu uvedenej komisie nahradí František Zicho, dopravný riaditeľ Dopravného podniku mesta Martin. Riešilo sa aj doplnenie v orgánoch spoločnosti s účasťou mesta Martin, novým členom Dozornej rady spoločnosti Martinško-Flámske podnikateľské centrum sa stal Tibor Adamko, ktorý na tejto pozícii nahradil nedávno zosnulého Imricha Žiga.

Zastupiteľstvo tiež rozhodlo o vyplatení odmien hlavnému kontrolórovi mesta Martin vo výške 30 percent súčtu platov za obdobie november – december 2021 a január – február 2022.

Po dlhšom čase si poslanci vypočuli aj vystúpenie občanov, konkrétne pani Žiakovej z Kolónie Hviezda, ktorá vyslovila nespokojnosť s frekvenciou spojov do tejto mestskej časti a s nutnosťou prestupovania vo Vrútkach pri železničnej stanici, kde je podľa jej slov aj nevhodne umiestnená zastávka s malým prístreškom. Odpovedal jej Ján Slamka, riaditeľ DPMM, ktorý sa s pani Žiakovou aj osobne k týmto pripomienkam stretol. K súčasnému stavu MHD v Martine a o plánoch DPMM sa viedla aj rozsiahla diskusia v bode rôzne, rovnako tak aj k parkovacej politike. V zastupiteľstve sa v blízkom čase prerokujú predmetné správy. Týmto témam a nastoleným otázkam, ktoré položili viacerí poslanci, sa budeme rozsiahlejšie venovať v ďalších vydaniach Martinských novín.

Rokovanie zastupiteľstva sa napokon skončilo predčasne, pred záverečnými hlasovaniami o návrhoch poslancov nebola zastupiteľstvo uznášaniashopné, a tak ho primátor Ján Danko musel prerušiť.

Roman Kopka

Propagovali sme Turiec v Prahe

Tri dni – od 18. do 20. marca – trval veľtrh cestovného ruchu HOLIDAY WORLD a REGION WORLD v Prahe.

Náš región ako atraktívnu destináciu turizmu, kultúry a zdravia ponúkala návštevníkom veľtrhu Oblastná organizácia cestovného ruchu Turiec.

V priestoroch výstavniska PVA EXPO PRAHA nechýbali národné turistické centrály tradičných európskych krajín, ani vzdialených destinácií z Ameriky, Ázie, Afriky. Súčasťou veľtrhu bol i cestovateľský festival a iné sprievodné podujatia.

Malebný Turiec sme mohli v plnej kráse predstaviť vďaka spolupráci s KOOCR Žilinský turistický kraj a SLOVAKIA TRAVEL v rámci národnej expozície Slovenska.

„Som veľmi rád, že sme sa po dvoch ťažkých rokoch mohli zúčastniť turistického

veľtrhu nielen vo virtuálnom prostredí. Tentokrát padla voľba jednoznačne na Prahu, kde bol o náš región mimoriadny záujem,“ uviedol Dalibor Steindl za komisiu CR a RR v martinskom zastupiteľstve.

Mimoriadne nás potešil záujem návštevníkov. Kým tí starší chcú navštíviť najmä miesta, ktoré si pamätajú z predchádzajúceho obdobia, mladší vyhľadávajú lokality, ktoré ponúkajú možnosti vyžitia pre celú rodinu.

Okrem prírodných krás, možností turistiky a cykloturistiky ich zaujímalo, aké máme v Turci ďalšie atrakcie, vodné plochy či akvaparky. Pýtali sa i na rôzne možnosti ubytovania. Mnohí českí občania trávia dovolenky na Slovensku často, iní sa k nám chystajú prvý raz. Tých sme zásobili dostatočným množstvom informácií a tipov, ako si čo najlepšie vychutnať Turiec. **Ján Farský**

Región Turca bol prezentovaný na výstave cestovného ruchu v Prahe.
Foto: (JF)

Nemocničné vakcinačné centrum skončilo

Univerzitná nemocnica Martin ukončila k 1. aprílu 2022 činnosť vakcinačného centra. Zároveň bola ukončená aj prevádzka výjazdovej očkovacej služby, ktorá zabezpečovala očkovanie v zariadeniach sociálnych služieb a imobilných občanov v obciach. Dôvodom je celoplošné zníženie záujmu o očkovanie proti ochoreniu covid-19.

Vakcinačné centrum UNM fungovalo od 5. januára 2021, najskôr v areáli nemocnice, neskôr sa z kapacitných dôvodov presunulo do priestorov na Sklabinskej ulici v Martine.

„Do 1. 4. 2022 podali zdravotníci celkovo

82980 očkovacích dávok, z nich bolo 80952 vakcín od spoločnosti Pfizer/BioNTech, 1058 dávok vakcín Moderna a 970 vakcín od Astra Zeneca,“ informovala Zuzana Marčeková z marketingového oddelenia Univerzitetnej nemocnice Martin.

Záujem o očkovanie proti ochoreniu covid-19 začal klesať už začiatkom roka 2022, od januára do apríla podali vo vakcinačnom centre 8447 očkovacích dávok. Zároveň boli podané takmer všetky tretie dávky, ktoré mohli byť podané, pričom zájemcovia o prvé dávky pribúdali len sporadicky. **(KP)**

Milan Bartoš, náčelník
Mestskej polície v Martine.
Foto: Roman Kopka

Náčelník mestskej polície: Pred pokutami za priestupky často využívame napomenutia

Pomáhajú pri pandémii, zabezpečujú funkčnosť parkovacieho systému, zbierajú opité osoby zo zeme. Dbajú o dodržiavanie verejného poriadku, ale i čistoty v meste. Sú aj ľudia, ktorí im nevedia prísť na chuť, no tí, ktorí poznajú ich každodennú prácu, im za ňu ďakujú. S Milanom Bartošom, náčelníkom mestskej polície, sme nielen štatisticky rozobrali činnosť martinskej mestskej polície. Príslušnou správou sa zaoberalo aj nedávne rokovanie mestského zastupiteľstva.

Aj minulý rok a napokon i časť tohto činnosť mestskej polície chtiac-nehtiac ovplyvňovala pandémia koronavírusu. Rozmeňme to na drobné, akým úlohám ste sa v tejto oblasti venovali?

Naše hliadky prakticky až do 25. marca tohto roku výrazne asistovali pri mobilných odberových miestach v areáli univerzitnej nemocnice. Dohliadali sme na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, najmä čo sa týka parkova-

nia a zabezpečenia prejazdnosti Bottovej ulice. Pomáhali sme tiež s inštrukciami pre ľudí, ktorí sa prišli dať otestovať, čím sme uľahčovali prácu zdravotníckemu personálu. Hliadky sme počas pandémie mali aj pri vstupe na mestský úrad, pomáhali sme i pri zabezpečovaní verejného poriadku pred budovou pošty v čase vyplácania sociálnych dávok. Ale v súčinnosti so štátnou políciou a armádou sme napríklad zabezpečovali aj dohľad nad dodržaním karanténnych opatrení na Bambuskách. Samozrejme, riešili sme aj podnety od občanov. Boli to často napríklad upozornenia na ľudí, ktorí nenosili rúška či respirátory ani vtedy, keď napríklad stáli v radoch pri rôznych výdajných miestach. Riešili sme aj zákaz vychádzania, uzatvorenie prevádzok na území nášho mesta a podobne. Celkovo na tomto úseku bolo vykonaných 40 policajných akcií a zistených bolo 409 priestupkov.

Ovplyvnila pandémia aj počet zákrokov, ktoré bežne vykonávate?

Možno povedať, že nie. Najlepšie to dokumentujú čísla. Vlni sme zaevidovali 11857 zákrokov, o 187 viac ako v roku 2020. Pri týchto zákrokoch sme zistili 5357 priestupkov a 58 podozrení zo spáchania trestného činu. Celkovo ale bolo priestupkov menej ako v nepandemických rokoch, čo je aj logické, keďže dlhší čas boli zakázané hromadné podujatia, zatvorené boli gastroprevádzky a podobne.

Aká je objasnenosť priestupkov?

V roku 2021 to bolo 89 percent.

O mestských policajtoch sa všeobecne hovorí, že dávajú len papuče a pokuty...

Je to taká nálepka, ktorá zľudovela a používa sa najmä vtedy, keď absentujú argumenty. Áno, zakladáme aj papuče, niekedy sa inak nedá, no týchto zákrokov sme mali v roku 2021 o 313 menej (celkovo 1587, pozn. red.) ako rok predtým. A pred pokutami často využívame napomenutia. Zo spomínaných 5357 priestupkov sme 2015 riešili práve touto formou. Aj to je dôkaz, že mnohé priestupky sa snažíme riešiť ľudsky a dobrým slovom. Ale ak si niekto nedá povedať, je drzý, arogantný, tak vtedy je pokuta namieste.

V akej sume ste v roku 2021 uložili blokové pokuty?

Bolo to 52953 €, v porovnaní s rokom 2020 je to o 16485 € menej. Priamo na mieste občania zaplatili 47250 €. Priemerná výška uloženej blokovej pokuty príslušníkmi mestskej polície

bola vlni 16,33 eura. Mimochodom, možno ju už zaplatiť aj bezhotovostne.

Nie všetci pokuty zaplatia, vymáhate ich?

V minulom roku sme podali 334 návrhov na exekúciu, z nich 254 bolo nových a 80 opätovných. Na druhej strane v priebehu roka 2021 došlo k zastaveniu 250 starých exekúcií, v rámci ktorých súdny exekútor nevyvolal žiadne peniaze. Ďalších 46 exekúcií bolo zastavených z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka, resp. úmrtia dlžníkov. Za zastavené súdne exekúcie boli exekútorom vyplatené trovy vo výške takmer 13-tisíc eur.

Keď už analyzujeme štatistiky, nedá sa nevsimnúť, že 76 zákrokov mestských policajtov smerovalo k záchrane života a ochrane zdravia osôb. Čo si pod týmito oficiálnymi pojmami máme predstaviť?

Na úvod zdôrazním, že je to jedna zo základných úloh mestskej polície. Áno, naše hliadky sú často prvé pri ľuďoch, ktorých postihli náhle zdravotné problémy. Aj preto sme v roku 2021 do praxe zaviedli používanie automatického externého defibrilátora a v jednom prípade sme ho aj použili, čo viedlo k bezprostrednej záchrane ľudského života. Žiaľ, stretávame sa aj s inými prípadmi, keď po uliciach zbierame aj ľudí, ktorí sú nie raz v ťažkom stave opitosti. A zďaleka to nie sú len bezdomovci, ako by si niekto myslel. Problémy s alkoholom majú aj mladí ľudia.

”

Často je nám vyčítané, že nie sme v centre, ale máme tam kamery a v prípade nutnosti vieme rýchlo zasiahnuť.

Milan Bartoš

S nimi bývajú aj spojené výtržnosti v meste?

Známy je napríklad prípad mladíkov, ktorí zničili vystavované obrazy fotografií na pešej zóne. Nedávno zas iná partia po vyjdení z podniku poškodila drevené oplotenie pri ľadovej ploche v pešej zóne. Je to nepochopiteľné správanie, ktoré sami aktéri nevedia vysvetliť. Zrejme sa chcú vytiahnuť pred ostatnými. Stačí jeden a ďalší sa pridajú. Potom to ľutujú.

Po zrušení opatrení sa najmä počas piatkov či sobôt vrátil do mesta nočný život. Máte viac práce?

Samozrejme, služby sú oveľa rušnejšie. Mnohí ľudia akoby sa odtrhli po všetkých tých záka-

zoch a príkazoch z reťaze a pod vplyvom alkoholu vyvádajú. Poškodzujú majetok, agresívnejší vyvolávajú rôzne potýčky. Deje sa tak najmä v centre, kde máme množstvo kamier, a tak vieme rýchlo zasiahnuť.

Chystáte aj kontrolné akcie zamerané na požívanie alkoholu mladistvými?

Tie sú bežnou súčasťou našej praxe a platí to aj do budúcnosti. Vlni sme pri kontrolách zistili 33 prípadov použitia alkoholu osobami mladšími ako 18 rokov, pričom až 15 z nich nemalo ani 15 rokov. Zistené prípady sú oznámené správnym orgánom – mestám a obciam, zároveň vždy sú vyrozumení aj zákonní zástupcovia týchto osôb.

Ako reagujú rodičia?

Je to rôzne, niektorí sa aj hanbia, deti poriadne vykrstia, iní si zas svoje ratolesti zastávajú, ospravedlňujú ich a ešte nám aj vytknú, že čo sa staráme.

Spomenuli ste kamery. Ako sa v Martine vyvíja kamerový systém?

Kamerový systém využívame od roku 2010 a v súčasnosti je v rámci neho zapojených 144 kamier. Čiže sú na pešej zóne, v centre mesta, ale aj v jednotlivých mestských častiach. Často je nám vyčítané, že nie sme v centre, ale máme tam kamery a v prípade nutnosti vieme rýchlo zasiahnuť. Vlni sme prostredníctvom kamerového systému preverovali 3748 udalostí, z nich 1411 boli vyhodnotené ako priestupky a v ôsmich prípadoch išlo o podozrenie zo spáchania trestného činu.

Treba ešte kamerový systém ďalej rozširovať?

Stále sú miesta a lokality, kde ich treba. Napríklad pod Slovenským národným múzeom a pri amfiteátri sa nám stretávajú mladiství, kde popíjajú alkohol. Samozrejme, v takýchto lokalitách, ktoré nemáme pod kamerou, potom viac vidieť naše hliadky.

Máme v Martine problém aj s čiernymi skládkami?

S týmto problémom roky zápasí väčšina miest a obcí a mesto Martin nie je žiadnou výnimkou. Stále platí, že najviac čiernych skládok nám vzniká na Bukovinách – na bývalom tankodróme. Je to rozľahlá lokalita, únikových miest je tam niekoľko. Inštalujeme však fotopasce, pomáha to. Pomáhajú nám však aj občania, ktorí skládku nahlásia a poskytnú i dôkazy.

Pri smetných košoch tiež niekedy ľudia kadečo odložia, čo tam nepatrí. Staré matrace, nábytok, rôzne nepotrebné veci...

Áno, je to problém, no lepší sa to. Najvypuklejší problém nám počas zimnej sezóny vzniká

na Kolónii Hviezda, keď chatári z Martinských holí odkladajú vrecia s odpadom k polopodzemným kontajnerom. Eliminujeme to zvýšenou hliadkovou činnosťou.

Ľudia sa často sťažujú aj na psíčkarov, ktorí z trávnikov nezberajú exkrementy po svojich domácich miláčikoch. Ako to riešite?

Podnikáme rôzne akcie na sídliskách, ktoré sa zameriavajú aj na tento problém. Ale kontrolujeme aj dodržiavanie zákona, ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov. V rámci týchto aktivít a pravidelnou hliadkovou a obchádzkovou činnosťou sme v minulom roku skontrolovali 1196 osôb, ktoré na verejnom priestranstve viedli psa alebo nad ním vykonávali dohľad. Zistili sme 88 priestupkov. Môžno však povedať, že oproti minulosti sa situácia zlepšuje, čoraz viac ľudí vykaly po psích zbiera do vrecúšok.

Martinčanov v značnej miere trápí správanie ľudí bez domova. Opäť „okupujú“ priestor pri podchode, ale zgrupujú sa aj priamo na pešej zóne pri Jánošíkovom súsoší, niektorí majú pri sebe aj psov. To by možno ešte až taký problém nebol, problémom je niekedy ich hlučné správanie, obťažovanie okoloidúcich. Niektorí sa neštítia na verejnom priestranstve vykonať potrebu.

Sťažnosti verejnosti na ľudí bez domova registrujeme a aj sa nimi zaoberáme. Problémom je, že nikoho nemôžeme len tak vykázat z verejného priestranstva, ak sa nedopúšťa protiprávnej činnosti. Títo ľudia veľmi dobre poznajú svoje práva a aj ich využívajú. Snažíme sa s nimi komunikovať, informujeme ich o možnostiach, kde by im bola poskytnutá pomoc. Žiaľ, mnohí nemajú záujem pomoc vôbec využiť. Niektorí sú aj prefíkaní, keď zbadajú už z diaľky našu hliadku, zrazu sekajú dobrotu. Priestor pred súsoším chceme posilniť ďalšou kamerou, týchto ľudí budeme mať tak viac na očiach a môžeme im potom ľahšie dokázať protiprávnu činnosť. Druhá stránka sú sankcie, tu pokuty nemajú zmysel, nedajú sa vymôcť.

V službe by ste malo mať 60 policajtov, resp. policajtiok, ale tento tabuľkový stav sa vám už dlhšie nedarí naplniť. Čím to je?

Dobrou správou je, že čoskoro sa posilníme o štyroch nových kolegov, čoskoro sa po absolvovaní kurzu odbornej prípravy zapoja do výkonu služby. Malo ich byť päť, avšak jeden uchádzač si pred podpisom záväznej príhlášky do kurzu odbornej prípravy rozmyslel. Keď sa oboznámil s platovými podmienkami, s ospravedlnením cúvol. Ponúkaný plat by nedokázal pokryť jeho životné náklady. A práve toto je jeden z najčastejších dôvodov, prečo sa nám nedarí stopercentne naplniť naše stavy.

Roman Kopka

ZO ŽIVOTA MESTSKÝCH ČASTÍ

MČ ĽADOVEŇ-JAHODNÍKY-TOMČANY

Predsednícku taktovku po Imrichovi Žigovi prevzal Martin Kalnický

Zúčastnení poslanci a poslankyňa na rokovaní výboru súhlasili aj s prvou várkou investičných akcií, ktoré sa už dlhšie pripravovali.

Nedávno zosnulého poslanca Imricha Žiga vo funkcii predsedu výboru mestskej časti Ľadoveň-Jahodníky-Tomčany nahradil Martin Kalnický, ktorý už v tejto pozícii pôsobil aj v minulom volebnom období. Väčšinou hlasov o tom na zasadnutí výboru, ktorý sa konal predposledný marcový pondelok, rozhodli poslanci najväčšej martinskej mestskej časti.

Nový predseda chce spolu so svojimi kolegami a kolegynami nadviazať na prácu svojho

predchodcu, za ktorú mu aj poďakoval. „Plánujem opätovne zaviesť stretnutia s predsedami spoločenstiev vlastníkov bytov, ktorí najlepšie poznajú problémy okolo svojich bytových domoch. Určite budeme verejnosť pravidelne informovať aj o aktivitách, projektoch a plánoch našej mestskej časti, vrátane jej hospodárenia. Budeme hľadať aj spôsob, ako by občania Ľadovne, Jahodník či Tomčian mohli ovplyvniť investičné akcie,“ povedal Martin Kalnický.

Výbor mestskej časti má tiež záujem na organizácii rôznych akcií, ktoré vtiahnu ľudí do aktívneho diania na sídlisku. Malo by ísť napríklad o súťaž o najkrajšiu predzáhradku, brigády či športové dni.

Na rokovaní výboru MČ Ľadoveň-Jahodníky-Tomčany jeho členovia tiež súhla-

Martin Kalnický, staronový predseda VMČ Ľadoveň-Jahodníky-Tomčany. Foto: TV Turiec

sili s prvou časťou plánovaných investícií, a to: s opravou prepadnutého chodníka na Ulici Josefa Kronera 18 za 4870 €, ďalej s opravou asfaltového chodníka na Ulici Jána Petrikovicha, kde zateká do podúrovňových vchodov približne za cca 1300 €, taktiež s opravou a zároveň s vybudovaním chodníka zo zámkovej dlažby na Ulici Jána Petrikovicha a J. Lettricha za 3400 € (cenová ponuka z roku 2021) a napokon s vybudovaním šiestich hniezd polopodzemných kontajnerov na Ulici Jána Šimka za cca 30-tisíc eur. **(KP)**

MČ PODHÁJ-STRÁNE

Podháj-Stráne s novým predsedom

Výbor mestskej časti Podháj – Stráne sa na svojom marcovom stretnutí rozhodol na posledných pár mesiacov pred koncom aktuálneho volebného obdobia zmeniť predsedu. Stal sa ním Zdenko Kozák, ktorý v tejto pozícii vystriedal poslaneckého kolegu Tomáša Ignačáka.

Nový predseda vyzýva obyvateľov tejto mestskej časti, že ak chcú riešiť nejaký problém vo svojom okolí, môžu ho kontaktovať prostredníctvom e-mailu: kozak@martin.sk. Dôležité je, aby občania nechali na seba svoj kontakt, aby sa o nastolenom probléme mohlo získať čo najviac informácií. **(JC)**

Zdenko Kozák, nový predseda VMČ Podháj-Stráne. Foto: archív mesta MT

MČ PRIEKOPA

Dobrovoľní hasiči odviezli na Ukrajinu nielen humanitárnu pomoc, ale aj svoje srdce

Od samého začiatku vypuknutia vojenského konfliktu na Ukrajine bolo priekopským hasičom jasné, že sa nebudú len potichu pozerat' na to, ako Rusko plieni Ukrajinu, ale zmobilizujú sa a určite pomôžu.

Medzi prvými sa zapojili do zbierky na pomoc nášmu východnému susedovi. Patrónom tejto aktivity sa stal Miroslav Pokrievka. Bol styčnou osobou čo sa týka ľudí na hraniciach a prakticky organizoval stretnutia s kolegami, ale aj občanmi, ktorí chceli aktívne pomôcť. Ako prvé ľudia z Priekopy našťartovali autá, aby zobrali z hraníc prvých ľudí do bezpečia mesta Martin.

Sú u nás, pomoc ale nekončí

Následne prišla druhá fáza pomoci. Bolo potrebné organizovať rozvoz a umiestniť ľudí na ubytovanie, hovoriť s nimi o ich predstavách a plánoch, či zostanú v našom meste, alebo uvažujú iba o prechodnom odpočinku na načerpanie síl. Medzi ľuďmi, ktorí prišli do Martina, sú väčšinou matky s deťmi a starí ľudia. Takže neostalo iba pri ubytovaní a jedle, ale aj hľadani vhodnej práce, ak sa rodiny rozhodnú zostať tu. Neboli to ľahké dni. Ľudia, ktorí Ukrajincom pomáhali, si vypočuli rôzne životné príbehy a vnímali hlavne strach a obavy o svojich blízkych.

Už počas cesty z hraníc do Martina riešili operatívne ubytovania. Pomoc poskytli penzióny, ale aj niektorí obyvatelia mesta. „Pre drvivú väčšinu týchto ľudí bol Martin pôvodne iba prestupnou stanicou,“ povedal Lubomír Vaňko, veliteľ priekopských hasičov. „Ale rozhodli sa tu zostať. Pomohli sme im s registráciou, s prácou, pre deti sme vybavovali školu. Je to viac ako štyridsať ľudí,“ upresnil.

Pomoc, ktorá z Priekopy mierila na Ukrajinu. Foto: archív DHZ Priekopa

Pomáhala aj široká komunita občanov. Keďže najbližšie oddelenie cudzineckej polície je v Ružomberku, bolo potrebné zorganizovať dopravu tam a späť a vybaviť potrebné doklady. V tomto období to neboli procesy úplne jednoduché, trvalo to celý deň. „Pomoc občanov aj tu bola nadštandardná a aj tu sa odzrkadlila naša ľudskosť, ktorú máme vrodenu,“ nechal sa počuť L. Vaňko. No aj on sa poťažoval na počiatočnú nečinnosť štátu a jeho zložiek a fakt, že riešenie aj tejto situácie nechal na samosprávy a dobrovoľníkov.

Zbierka skončila v kyjevskej nemocnici

Ľudia z Ukrajiny nechcú sedieť len tak nečinne, majú záujem o prácu a o vzdelanie pre deti. Snažia sa byť nápomocní domácim a časom si vybudovať u nás svoje zázemie.

Pokračujú zbierky pre nich, ale aj pre ľudí, ktorí bojujú vo vojnových zónach na Ukrajine. „Tam potrebujú iný druh pomoci, a tak sme zas uspo-

riadali s pomocou zdravotníkov, ale aj občanov zbierku liekárničiek a zdravotníckeho materiálu, ktorá skončila v nemocnici v Kyjeve,“ upresňuje veliteľ hasičov.

„Spomínali sme pána Pokrievku, ale poďakovanie za pomoc si zaslúžia desiatky ďalších ľudí nielen v Priekope, ktorí pochopili, kde sa ich aktivita a pomoc zide. Je neuveriteľné, koľko ľudskosti sa teraz našlo medzi nami. Vďaka aj šoférom, čo doslova z minúty na minútu nezaváhali, sadli za volant a išli na tie hranice. Tam sa im do rúk zverili neznámi ľudia so svojimi osudmi, s ktorými si za pár minút vytvorili puto, ktoré pretrvá roky, možno navždy. Vďaka patrí aj mestu a krízovému štábu, ktorý nám tiež veľmi pomohol,“ dodáva na záver L. Vaňko.

Mestu Martin pribudnú noví obyvatelia, a tak by sme sa mali všetci z toho tešiť, že si pre ďalší život vybrali práve metropolu Turčianskej záhradky. (JC)

Po cenovej hojdačke investičné akcie stoja na rózcestí

Opravy komunikácií chcú v Priekope dokončiť aj napriek rastu cien.

V mestskej časti Priekopa sa momentálne sústreďujú na riešenie infraštruktúry. No aj im plány skrížila cenová hojdačka, ktorá charakterizuje dnešnú situáciu spojenú s nákupom stavebných materiálov. Ovplyvní to pravdepodobne aj rekonštrukcie chodníkov a opravu mobiliáru na detských ihriskách.

„Všetko je inak, ako bolo naplánované a sčasti aj pripravené.“ Aj takto možno zhrnúť odpoveď

poslanca Ľubomíra Vaňka na otázku, čo sa momentálne v mestskej časti rieši.

„Ceny materiálov sú v súčasnosti nevyspytateľné, niektoré prudko stúpajú. Aj spolu s kolegami poslancami však verím, že rozpracované projekty spojené s opravou komunikácií by mohli byť zrealizované. Odvíja sa to od toho, akú cenu dostaneme od dodávateľov. Súťaže prebehli a práce, ktoré prerušila zima, by mali byť sfinalizované teraz,“ myslí si Ľubomír Vaňko.

Miernu obavu ale poslanec spojil s témou opráv detských ihrísk a doplnovania mobiliáru

do nich. „Tu očakávame rast cien, s ktorými sa budeme musieť vyrovnat,“ objaňuje.

Detské ihriská obyčajne bývajú vybavené kovovými a plastovými prvkami, a tam cena zohrá veľkú úlohu.

„Budeme sa musieť pri ich výbere zmestiť do rozpočtu mestskej časti,“ prízvukuje. No dodáva, že ak to nepôjde inak, sú odhodlaní pridať ruku k dielu, a ak sa to bude čo i len trochu dať, obnovia a zrekonštruujú existujúci mobiliár svojpomocne. Ale táto možnosť príde do úvahy až po zvážení ponuky od firiem a dodávateľov. (JC)

MČ STRED

Fotografia hore: Miesto na nový mural.
Foto: B. Horecký

Fotografia vľavo: Tanečnice na pešej zóne.
Foto: B. Horecký

Štvrtý mural v centre mesta. Navrhňte, o čom by mal byť

Iniciatíva výboru mestskej časti Stred dostala zelenú. Ďalší mural v strede mesta môže byť na budove Základnej umeleckej školy na Ulici P. Mudroňa.

Mural je veľkorozmerná nástenná maľba vo verejnom priestore. V strede mesta vznikli v priebehu ostatných troch rokov už tri muraly, v najbližších mesiacoch môže pribudnúť už štvrtý – na budove ZUŠ na Ulici P. Mudroňa.

Podme rekapitulovať. V roku 2018 pri príležitosti

100. výročia Martinskej deklarácie a vzniku Československa vzniklo v pešej zóne na Divadelnej ulici prvé veľkoplošné dielo – tanečnice.

V roku 2019 pribudol na fasáde bytovky na Ul. A. Kmeťa druhý mural, na ktorom je portrét veľkej osobnosti slovenskej fotografie, výtvarní-

ka, filmového režiséra a folkloristu Karola Plicku.

Tretí mural bol namaľovaný na bytovom dome na Ul. P. O. Hviezdoslava blízko Hviezdoslavovho parku. Je na ňom portrét najväčšieho slovenského básnika P. O. Hviezdoslava.

Poslanci výboru mestskej časti (VMČ) Stred požiadali Útvár hlavného architekta mesta Martin (ÚHAM) a krajský pamiatkový úrad (KPÚ) o posúdenie možnosti umiestnenia muralu na fasáde budovy Základnej umeleckej školy na Ul. P. Mudroňa, ktorá oslavuje tento rok storočnicu. Budova je súčasťou pamiatkovej zóny mesta Martin, preto je potrebné rešpektovať charakter existujúcich stavieb a charakter prostredia. S umiestnením muralu ÚHAM a KPÚ súhlasia za nasledujúcich podmienok:

- vhodná fasáda na umiestnenie muralu je výhodná fasáda budovy – časť bez okien (rozmer cca 4 x 4 m),

- maľba by mala reflektovať charakter stavby ZUŠ, ktorá v budove sídli,

- maľba by mala byť v abstraktnom prevedení s použitím rôznych textúr a štruktúr,

- farebné prevedenie by malo byť v neutrálnych zemitých farbách, ktoré vychádzajú z farby fasády a vhodne zapadnú do prostredia Pamiatkovej zóny mesta Martin.

VMČ Stred vyzýva Martinčanov, výtvarníkov, absolventov školy, aby navrhli ideové a výtvarné prevedenie nástennej maľby na budove základnej umeleckej školy. Svoje návrhy posielajte na adresu: MsÚ, VMČ Stred, Vajanského námestie 1, 036 49 Martin, alebo doručte osobne do schránky na prízemí MsÚ (Bruno Horecký) do 30. 4. 2022. Výtvarné návrhy bude posudzovať odborná porota a víťazný návrh bude zverejnený v Martiniských novinách.

"Veríme, že potom toto výtvarné dielo zaťatraktívni jubilujúcu ZUŠ-ku a poteší oči okoloidúcich Martinčanov a návštevníkov v strede mesta," povedal Bruno Horecký, predseda VMČ Martin-Stred

(RED)

Známy priateľ Slovákov Karol Plicka, muž deviatich remesiel.
Foto: B. Horecký

Pavol Országh Hviezdoslav na Hviezdoslavovovej ulici v Martine.
Foto: B. Horecký

Zmena dane za ubytovanie

ilustračné foto: freepik.com

Dňa 17. marca 2022 Mestské zastupiteľstvo v Martine schválilo dodatok č. 20 k všeobecne záväznému nariadeniu č. 76 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. 4. 2022.

Mesto Martin tak reagovalo na zákon č. 470/2021 Z. z. z 25. 11. 2021, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov. Týmto zákonom sa zmenila právna úprava dane za ubytovanie

Predmetom dane za ubytovanie v zmysle predchádzajúcej právnej úpravy bolo odplatné prechodné ubytovanie podľa § 754 až 759 Občianskeho zákonníka v ubytovacom zariadení (ďalej len „zariadenie“) v taxatívne vymedzených ubytovacích zariadeniach, a to hotel, motel, hotel, hostel, penzión, apartmánový dom, kúpeľný dom, liečebný dom, ubytovacie zariadenie prírodných liečebných kúpeľov a kúpeľných liečební, turistická ubytovňa, chata, stavba na in-

dividuálnu rekreáciu, zrub, bungalov, kemping, minikemp, táborisko, rodinný dom, byt v bytovom dome, v rodinnom dome alebo v stavbe slúžiacej na viaceré účely.

Novelou zákona o miestnych daniach sa do zákona doplnil okruh ubytovacích zariadení aj o iné zariadenia, ktoré nie sú taxatívne vymedzené v predmete dane, avšak je v nich poskytované odplatné prechodné ubytovanie fyzickej osobe podľa Občianskeho zákonníka.

Zároveň sa vypustením slova „turistická“ z pojmu „turistická ubytovňa“ novelou zákona o miestnych daniach rozširuje okruh ubytovacích zariadení na všetky ubytovne (napr. policajná ubytovňa, vojenská ubytovňa a pod.)

Základom dane naďalej ostáva počet prenocovaní.

Z dôvodu, že niektoré osoby môžu u platiteľa dane (prevádzkovateľa zariadenia) bývať v turnusoch alebo dlhodobo, sa novelou zákona doplnilo, že základom dane u jedného platiteľa dane je najviac 60 prenocovaní v kalendárnom roku.

Sadzba dane ostala nezmenená, a to 1,00 € za

osobu a prenocovanie.

Novelou zákona sa doplnil „zástupca platiteľa dane“, ktorý vystupuje ako sprostredkovateľ ubytovania digitálnej platformy (internetový rezervačný portál), ktorému zákon dáva možnosť daň od ubytovanej osoby v rámci rezervačnej platby a odvieť správcovi dane.

Platiteľ dane je však povinný správcovi dane oznámiť, že namiesto neho daň sčasti alebo úplne vyberá zástupca platiteľa dane.

Podľa doteraz účinného znenia VZN č. 76 správca dane poskytoval oslobodenie od dane za ubytovanie:

- dôchodcom nad 65 rokov veku,
- deťom do 10 rokov veku,
- držiteľom preukazu ŤZP alebo ŤZP/S,
- fyzickým osobám čakajúcim na lekárske vyšetrenie, zákroky a hospitalizácie,
- sprievodcom pacientov hospitalizovaných pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, pričom za sprievodcu sa pokladá najmä zákonný zástupca maloletého alebo osoba blízka pacientovi.

Z dôvodu rozšírenia predmetu dane sa upravil okruh oslobodení osôb od dane za ubytovanie a správca dane poskytne oslobodenie od dane za ubytovanie:

- študentom do 26. roku veku života denného štúdia na stredných alebo vysokých školách pôsobiach v meste ubytovaných v študentských domovoch,
- osobám v hmotnej núdzi,
- osobám, ktoré v ubytovacom zariadení, v ktorom sa odplatne ubytujú, sú prihlásené na prechodný pobyt,
- osobám, ktoré zabezpečujú prevádzku ubytovacieho zariadenia,

Upravené sú tiež oznamovacie povinnosti pre platiteľa dane a rozsah vedenia evidencie ubytovaných.

(MSÚ MT)

Hospodárske zvieratá treba registrovať

Regionálna veterinárna a potravinová správa Martin informuje chovateľov hospodárskych zvierat o povinnosti registrácie zvierat.

Každý, kto chová hospodárske zvieratá, ako ovce, kozy, ošípané, hovädzí dobytok, kone, včely, má zákonnú povinnosť registrovať svoj chov v Centrálnnej evidencii hospodárskych zvierat. Týka sa to aj chovateľov, ktorí majú ovce od jari do jesene na vypásanie pozemkov, každé zviera, ktoré je zaradené medzi hospodárske zvieratá, musí byť označené

ilustračné foto: freepik.com

a prihlásené na farme, aj keď ide o čo i len jeden kus.

Od 1. mája 2022 nebude možné prihlásiť na farmu ovce, kozy a ošípané, ktoré predchádzajúci chovateľ pred presunom trvalo neoznačil a neprihlásil do Centrálnnej evidencie hospodár-

ských zvierat a nie sú evidované na žiadnej farme.

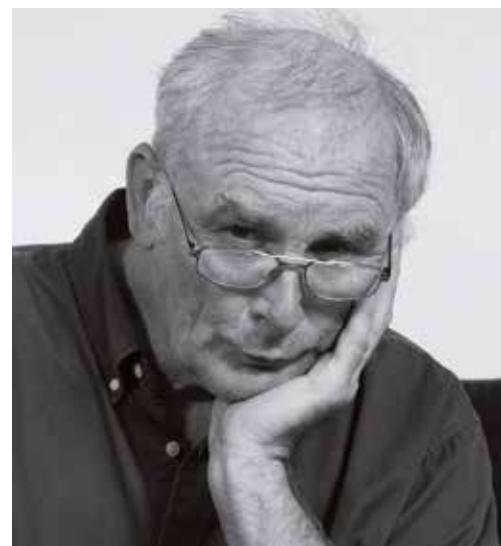
Tlačivo na registráciu chovu je možné si vyžiadať na príslušnej obci, RVPS Martin alebo na regionálnom pracovisku plemenárskych služieb SR. Tlačivo je možné vytlačiť aj z webovej stránky Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky alebo Plemenárskych služieb Slovenskej republiky. Tlačivá na prihlasovanie a odhlasovanie zvierat na farmu sú dostupné na webovej stránke Plemenárskych služieb Slovenskej republiky.

RVPS Martin ďalej pripomína aj povinnosť nahlasovania domácich zabíjačiek minimálne jeden pracovný deň vopred.

(MSÚ MT)

Michal Lašut: Iba láska k blízkym a k tomu, čo robíme, má budúcnosť

Filip Lašut bol nezabudnuteľnou postavou martinskej fotografie. Dvorný fotograf celoslovenských divadelných podujatí, dokumentátor kultúrneho života i tradícií, človek so širokým rozhľadom v kultúrnom dianí, uznávaný profesionál s kontaktmi v kultúrnych zariadeniach naprieč Slovenskom. Pred desiatimi rokmi (13. apríl 2012) zomrel pri nehode iba pár stoviek metrov od svojho domu vo Vrútkach. Fotoštafetu po ňom prevzal jeho syn Michal.

Filip Lašut.
Foto: archív ML

Michal Lašut.
Foto: archív ML

Často si spomínate na otca?

Áno, pri svojej práci ho mám na mysli každý deň. Robili sme spolu a aj na spoločných projektoch. Vtedy pred desiatimi rokmi sa nedalo neklásť si otázky, ako by to robil on, čo by uprednostnil, čo vynechal... Kladiem si ich doteraz. No nielen ja, ľudia majú stále záujem o diela, ktoré tu pre nás zanechal. Viac rokov sme išli popri sebe, dopĺňali sme sa, ale nezavadzali sme si. Som vďačný za to, že ma získal pre fotografiu. Nie je väčšie šťastie, ako keď sa koniček stane živobytím. Mne

to šťastie bolo dopriate aj zásluhou otca.

Máte ešte dvoch súrodencov. Ich neľahalo k fotografovaniu?

Ani nie. Obidvaja sú humanitne zameraní a pracujú pre medzinárodné firmy. Mňa otec nasmeroval k folklóru a keďže som roky s ním trávil takmer všetky hodiny voľna a folklór som neskôr aj fotografoval, prepojili sa vo mne dve záľuby. Bolo iba otázkou času, kedy sa z tej druhej stane aj profesia. Dodnes veľmi rád fotografujem fol-

klór v celom jeho zábere, aj javiskovom prevedení. A divadlo? Prebral som ho po otcovi. Odrazu tu nebol a bolo ho treba rýchlo nahradiť. Ak polovica krvi v žilách mi koluje pre folklór, druhá polovica určite patrí divadlu. Tak ako pri folklóre, aj pri divadle poznám ich zázemie, javiskovú štylizáciu, viem vycítiť ich dynamiku, emócie účinkujúcich. Sú za tým roky aktívneho účinkovania i skúseností – vedieť, kedy stlačiť spúšť.

Čo vám na fotografovaní učarovalo?

Mágia fotokomory. Vtedy, keď som pri otcovi začínal, fotografie sme spracovávali ručne. Veľmi dobre si pamätám tie okamihy očakávania pri vyvolávaní, či sa aj na fotografii zjaví to, čo som chcel zachytiť, keď som pracoval v teréne. Bolo to neopakovateľné a veľa som sa pri tom naučil.

Dnes už možno fotografiu hocijako upravovať...

Ale nezľahčujem to. Sú síce na to rôzne programy a možnosti, ale aj tak je na kumšte fotografa to, ako výsledok vyzerá. Porovnam to jednoducho. Uložte si vedľa seba fotografie zo svadby od profesionála a fotografie, ktoré „cvaknú“ svadobčania. Rozdiel musíte vidieť. Profesionálna fotografia je nielenže kvalitná, čo sa týka materiálu, ale je aj lepšie kompozične vybudovaná. Vystihuje atmosféru či emócie, nie iba tváre. Má dušu.

Dnes fotografuje každý. Sú na to možnosti – dostupné digitálne fotoaparáty, mobily... Majú ešte profesionálni fotografi prácu?

Majú. Je prirodzené, že ľudia si potrebujú do rodinných archívov odložiť čo najviac fotiek z toho, ako žili, trávili voľný čas, ako rástli deti a aké medzníky mala rodina – na to stačí mobil. Ale sú tiež udalosti, keď to potrebujú z rôznych dôvodov zachytiť lepšie, profesionálnejšie a dajú prácu fotografom. Ale je tu aj množstvo podujatí – spoločenských, kultúrnych, športových, vydávajú sa knihy, firmy bilancujú svoju činnosť vo

svojich periodikách či ročenkách, pripravujú sa rôzne monografie, kalendáre, didaktické pomôcky, ľudia si objednávajú fotografie do interiérov... Príležitostí pre prácu fotografov je dost.

Ale aj vám pandémia škrtla plány...

Je to pravda. Život zastal. Takmer nič sa neorganizovalo. Aj ja som sa pár týždňov tešil, že mám trochu viac voľna. Urobil som fotky, ktoré som už dva roky sľuboval, porobil som si poriadok v archíve... Máme chatu na Stráňach – konečne sme ju ako rodina mohli naplno využiť. Ale aj tak to nebolo dobre. Ako keby sme zišli z 200 km rýchlosti na nulu. Ešte šťastie, že Turčianske kultúrne stredisko vlni zorganizovalo pár kľúčových podujatí, ktoré som mohol ako fotograf mapovať. Nakoniec z toho vznikla aj pekná výstava fotografií.

”

Vždy možno natrafiť na okamih, mať nápad či inšpiráciu, ktoré sa už inokedy nezopakujú. A bola by škoda ich nezachytiť.

Michal Lašut

Teda vám korona aj niečo dala...

Mali sme ju všetci doma a vírus som „doručil“ pravdepodobne ja. Zastali sme síce, ale bol to aj čas na premýšľanie. O sebe, rodine, ľuďoch, spoločnosti... Je mi veľmi ľúto, že u mnohých izolácia vyústila do nevráživosti, neúcty voči druhým, závidosti, netolerantnosti, mnohí mladí si prestali vážiť starých. Rozhádali sa rodiny, kolektívy v práci, rôzne témy sa riešia povrchno. Neposúva nás to dopredu ako spoločnosť. Akoby ľudia zabudli, že nie nenávisť, ale iba láska k blízkym a k tomu, čo robíme, má budúcnosť. To je moje poznanie, ku ktorému ma pandémia priviedla.

Čo robia fotografi, keď sa stretnú?

Fotografujú alebo hovoria o fotografovaní. Alebo o tom, čo nafotili. Podobne sme to riešili s otcom. Je to vášeň. Nedá sa to jednoducho vysvetliť. My nemáme nikdy voľno, všade chodíme s fotoaparátom, lebo vždy možno natrafiť na okamih, mať nápad či inšpiráciu, ktoré sa už inokedy nezopakujú. A bola by škoda ich nezachytiť.

Vy sa venujete hodnoteniu fotografií a práce fotografov aj ako porotca rôznych súťaží. Napríklad aj v Turčianskom kultúrnom stredisku, ktoré ich organizuje... Aké je to posudzovať prácu kolegov?

Je to už zhruba pätnásť rokov, keď mi stredisko ponúklo miesto v porte celonárodnej fo-

tografickej súťaže AMFO, pri ktorej som ostal dodnes. Je zaujímavé, že fotografi na amatérskej úrovni majú niekedy krajšie zábery ako profesionáli... Asi to bude tým, že majú na záber viac času pri expozícii.

Turiec mal vždy vynikajúce fotorenomé. Aj v Martine žijú a tvoria ľudia, ktorí mu robia dobré meno. Je naše mesto ešte vždy priestorom pre formovanie dobrých fotografov? Ako je na tom nastupujúca generácia?

Medzi martinskými fotografmi máme veľa šikovných predovšetkým „tzv. krajinkárov“, ktorým učarovala Turčianska záhradka v každom ročnom období. Mladá generácia má svoj pohľad na svet, uprednostňuje fotenie nie celkom bežných vecí, ktoré by nám možno utiekli cez prsty. Myslím si, že kým bude možnosť tvorby – kúzenia cez fotoobjektív, tak v Turci sa budú rodiť stále nové talenty.

Vaša spolupráca s Turčianskym kultúrnym strediskom má ale všestrannejší záber a históriu? Čo vás k nej pritiaholo?

Stredisko sa podľa mňa snaží združovať ľudí s rovnakou záľubou. Vytvára podujatia, ktoré majú multigeneračný prienik, a to je dobre. Dnes je to vzácné. Ľudia sa zvyknú izolovať, uzatvárať doma, čo vedie k tomu, že veľa o sebe nevedia a nemôžu sa rozvíjať. Lebo to sa dá iba vo vzájomnej komunikácii. A tej stredisko napomáha – výstavami, súťažami, festivalmi, klubovou činnosťou. Kým to bude aspoň trochu fungovať, kultúra má budúcnosť. A s ňou aj spoločnosť, v ktorej žijeme.

S manželkou máte tri krásne deti. Vediete ich k fotografii?

Snažím sa. Ale deti sú deti, ich záujmy sa menia. Jedna z dcér sa fotografii začína trochu viac venovať, ale ktovie, čo bude v budúcnosti... Druhú zaujíma humanitný smer a syna futbal. Takže, uvidíme.

Už dlhší čas, vlastne od chvíle, keď ste začali s otcom spolupracovať, sa venujete aj dokumentárnej fotografii a vydavateľskej činnosti. V minulom roku ste významne spolupracovali s Literárnym múzeom SNK na tvorbe výstavy Cestou života. O čo išlo?

Predovšetkým o krásny projekt, pri tvorbe ktorého nám múzeum dalo voľnú ruku. Nič nebolo predpísané, nadiktované. Tvorili sme text i výtvarnú stránku výstavy súběžne ako príslušnosť k funkčnému stolu, ktorý symbolizuje na výstave cestu Hviezdoslava so všetkým, čo jeho život sprevádzalo. Preto môže byť návšteva výstavy, je inštalovaná do konca apríla, zároveň aj hodinou literatúry. Výstupom z nej sú aj didaktické pomôcky, ktoré sa dajú použiť neskôr pri prehlbovaní informácií o tomto veľkom Slovákoví.

Viera Legerská

Divadlo Deep na martinskej Ľadovni.
Foto: archív Divadla Deep

Z niekdajšieho skladu vzniklo nové divadlo

Kým javiská divadiel držala pod zámkom korona, jedno z nových sa formovalo na martinskej Ľadovni. Takpovediac pod rukami miestnych nadšencov.

Vznikalo v bývalých pivničných priestoroch budovy Deep Dance Center na Ulici Maše Haľamovej a primárne je určené pre tamjší literárno-dramatický odbor súkromnej základnej umeleckej školy. No súdiac aj podľa otváracieho galaprogramu, jeho priestory budú využívať aj tanečníci, hudobníci, budú tu výstavy i workshopy, ale aj detské festivaly, herecké a muzikálové predstavenia, semináre či talkshow.

Umelecká škola, ktorá vznikla v roku 2005 predovšetkým s cieľom nadviazať na vynikajúce úspechy martinskej tanečnej školy, v ďalších rokoch rozširovala svoju náplň a dnes okrem tanečného a literárno-dramatického odboru rozvíja talenty v hudobnom i výtvarnom odbore.

Priestory bývalého skladu a garáže obliekli do industriálneho štýlu, je tu foyer na výstavy a stretnutia a divadelná sála s kapacitou 120 miest. „Rozpočet mesta nestála nič, nemali sme ani peniaze od štátu. Vzal som si hypotekárny úver a za peniaze z neho tento priestor vznikol,“ povedal zriaďovateľ školy Miroslav Frolo pre TV Turiec, ktorý sa netají ďalšími pláňmi. Napríklad aj nadstavbou budovy školy, kde by mohla vzniknúť sála s kapacitou 400 až 500 miest na sedenie a organizovanie veľkých tanečných podujatí.

(VL)

Martin môže mať kvalitné služby ďalších 30 rokov

Priemerný Martinčan vyprodukuje ročne okolo 310 kg odpadu, no o pár rokov to bude výrazne viac. Vďaka dobrému riadeniu je situácia v mesta s poplatkami za odpad stabilná. Prispieva k tomu aj skládka v lokalite Kalnô. Mesto má navyše z prevádzky skládky výrazný ekonomický prospech. Ročne z nej do rozpočtu samosprávy pritečie 300 000 eur.

Nižšie poplatky vďaka skládke

Kalnô slúži prioritne Martinu a obciam Turca. Z uloženého odpadu tvoria odpady z Martina 26 %. Okrem odpadu z domácností slúži skládka aj mnohým firmám z oblasti stavebníctva alebo priemyslu. Mesto Martin z každej uloženej tony odpady dostáva do rozpočtu výrazný príjem. Od roku 2008 do 2021 na poplatkoch získalo 3,8 milióna eur. Tieto zdroje umožňujú mestu dotovať poplatky za komunálny odpad. Každý obyvateľ Martina má vďaka fungovaniu skládky nižší poplatok za odpad.

Skládkovanie, podobne ako spaľovanie, je dnes prekonaná technológia likvidácie komunálneho odpadu. Podľa stratégie ministerstva životného prostredia sa počet skládok výrazne zníži s cieľom zvýšiť zhodnocovanie odpadu.

„Aj preto je dôležité naštartovať v regióne Turiec projekty, ktoré obmedzia potrebu skládkovania,“ pripomína Tibor Papp, generálny riaditeľ Brantner Slovakia.

Vysoké štandardy potvrdilo aj ministerstvo

Prevádzka skládky Kalnô je od začiatku riadená podľa najvyšších environmentálnych štandardov. Nepretržite sa monitorujú odpadové vody, ktoré sú navyše odvádzané do čističky. Rovnako sa monitoruje kvalita ovzdušia. Systematicky sa pracuje aj s pri- vázaným odpadom. V martinskej skládke pracuje jeden z najťažších kompaktorov na Slovensku. Toto 38-tonové zariadenie denne v dvojzmennej prevádzke zhutní a upraví dovezený odpad.

V roku 2019 bolo Kalnô, podobne ako všetky skládky na Slovensku, podrobené komplexnému auditu ministerstva životného prostredia. Ministerstvo pre nekvalitu uzatvorilo 22 skládok, kým lokalita Kalnô potvrdila vysoký environmentálny štandard.

Kvalitatívne a environmentálne štandardy spoločnosti Brantner Fatra sú pravidelne auditované.

„Neustále vidíme, že spĺňajú najvyššie požiadavky noriem ISO 9001 a ISO 14001, o čom svedčia aj certifikáty, ktorých platnosť obhajuje Brantner Fatra už dlhé roky,“

hovorí Peter Kmet' z nezávislej spoločnosti BKS Úspech, ktorá sa venuje audítom manažérskych systémov firiem.

Čo bude ďalej?

Ceny skládkovania na Slovensku rýchlo rastú, pretože kapacity skládok ubudli a stále ubúdajú. Podľa stratégie ministerstva životného prostredia, ktoré reguluje prevádzkovanie skládok, budú ceny rásť aj naďalej. Aj preto je dôležité naštartovať v regióne Turiec projekty, ktoré obmedzia potrebu skládkovania. My v spoločnosti Brantner sme pripravení spolupracovať so samosprávami na environmentálnych politikách, ktoré prinesú obyvateľom udržateľnejšie nakladanie s odpadmi a vyššiu kvalitu životného prostredia.

Brantner Fatra na základe dlhodobej koncepcie tvorí tzv. rekultivačnú rezervu, dnes vo výške 1,4 milióna eur. „Tieto peniaze sú určené na rekultiváciu lokality po ukončení činnosti skládky a 30-ročný monitoring. Z dnešných príjmov si tvoríme dostatočnú rezervu na to, aby sme sa o odpady v Turci vedeli postarať aj o 30 rokov,“ uzatvára Tibor Papp.

Päť dní na korčuliach, pre druháčikov to bola najmä skvelá zábava

Korčuľovanie si deti rýchlo obľúbili. Neprekážali im ani občasné pády či malé modriny.

Piaty deň korčuliarskeho programu patrí olympiáde. „Zapaľuje“ sa aj olympijský oheň. Asistuje tréner Michal Važan.
Foto: Roman Kopka

Super nápad, skvelá myšlienka. Druháci a druháčky z ôsmich martinských mestských základných škôl, približne 350 detí, sa od polovice marca postupne zapájajú do Školského korču-

liarskeho programu. V spolupráci so Slovenským zväzom ľadového hokeja a Centrom športu pri základných školách ho spoluorganizuje cez svoje zriaďovateľské organizácie mesto Martin.

Prekážky nie sú žiadnym problémom. Pod dozorom Andreja Novotného ide všetko ľahšie.
Foto: Roman Kopka

Na konci aj bez držiakov

Mladí športovci strávia na ľade v novej tréningovej hale päť dní a za tento krátky čas sa mnohí z nich naučia korčuľovať. Kým v prvý deň sa chlapci a dievčatá spočiatku ešte trochu ľadu boja, v posledný piaty deň, ktorý je aj olympijský, sa už dokážu viac-menej samostatne, resp. len s malou pomocou zapojiť aj do rôznych zábavných súťaží. Napríklad, nemajú problém na korčuliach podliezť prekážku, tlačiť sediaceho kamaráta po ľade alebo zvládnuť korčuliarsky okruh a na jeho konci ešte hodiť puk do kolies.

Prvým korčuliarskym krokom deti priučia akreditovaní tréneri a zároveň ambasádori podujatia Michal Važan a Andrej Jurášek, niekdajší extraligoví hráči MHC Martin, ktorým vypomáhajú kolegovia z MHA Martin. My sme na ľade stretli Andreja Novotného a Františka Mrukviu ml., no vieme, že s korčuliarskym programom vypomáhali aj také martinské hokejové legendy ako Braňo Stolárik či Róbert Stančok.

Zážitok, na ktorý sa nezabúda

„Najviac nás teší, že to deti baví. Jeden zo žiakov mi po piatkovom olympijskom dni, kedy náš korčuliarsky program vrcholí, povedal, že to bol jeho najkrajší deň v živote. Po takýchto slovách vám idú až zimomriavky po tele. Na začiatku si takmer všetci pomáhali s držiakmi, na konci už mnohí sami jazdili po ľade. Samozrejme, rovnať sa s hokejistami či krasokorčuľiarimi nemôžu, ale prvé korčuliarske základy celkom úspešne zvládli,“ zdôrazňoval Michal Važan.

Tomáša Pšenku, manažéra podujatia, ktorý je aj šéfom mládežníckeho hokejového klubu MHA Martin, sme sa spýtali, či si tých šikovnejších viac nevšímal s cieľom prilákať ich k hokeju.

„Nie je to naším cieľom. Dôležité je, aby sa deti nebáli ľadu, postupne získali pevnú pôdu pod nohami a najmä si trochu zašportovali. Budeme len radi, keď ich korčuľovanie bude aj ďalej baviť. Samozrejme, ak budú chcieť, majú otvorené dvere aj do nášho klubu alebo ku krasokorčuľiarom. Super by však bolo, keby deti zobrali so sebou na ľad aj rodičov či kamarátov v rámci verejného korčuľovania,“ myslí si hokejový odborník.

„Je to tu veľká zábava,“ zverila sa nám druháčka Ela zo ZŠ Aurela Stodolu. Potešilo ju aj to, že sa na ľad môže kedykoľvek vrátiť. „Ja mám aj šport radšej ako mobil, s kamarátkou hrám často vonku hokej.“

Kiežby takých detí bolo čo najviac. Niekedy ich stačí len k pohybu viesť. Je fajn, že popri plaveckom a lyžiarskom výcviku pribudol na našich základných školách aj korčuliarsky. Tento rozbehnutý projekt by mal trvať minimálne tri roky.

Roman Kopka

Fotografia vľavo:
Oprávnená radosť, Martinčania na jednotku zvládli semifinále so Skalicom.
Foto: FB HK Martin

Fotografia hore:
Martin opäť žije hokejom, tribúny starého zimného štadióna sa postupne zaplňali.
Foto: FB HK Martin

Skalická prekážka je zdolaná, Martinčania už bojujú vo finále so Žilinou

Martin opäť žije hokejom, zverenci trénera Daniela Babku po ťažkej štvrtfinálovej sérii s Dubnicou perfektne zvládli aj semifinálové zápolenie so Skalicom. V týchto chvíľach naši chlapci bojujú o 1. miesto v I. lige s favorizovanou Žilinou. Zároveň sa hrá aj o účasť v baráži o extraligu, kde na víťaza finále čaká Liptovský Mikuláš.

Martinskí hokejisti sa od svojho príchodu do I. Slovenskej hokejovej ligy hneď zaradili k absolútnej špičke tejto súťaže a potvrdili to aj v tejto sezóne, keď najprv zvládli ťažkú štvrtfinálovú sériu s Dubnicou (4:3 na zápasy) a následne uspeli aj v semifinálových zápoleniach so Skalicom (4:1 na zápasy), ktorá v základnej časti skončila pred nimi na druhej priečke. Od prvého aprílového pondelka sa už naplno rozbehli finálové súboje Martinčanov s favorizovanými Žilinčanmi.

„Zárodok nášho postupu do finále I. ligy cez Záhorákov mali svoj základ už v sérii s Dubnicou, ktorá nás prinútila siahnuť si na dno fyzických a najmä psychických síl. Mužstvo sa v zlomových situáciách neuveriteľne zomklo, každý jednotlivec dal svoje individuálne schopnosti v prospech kolektívu. A tento mix vôle spolu s našimi hernými danosťami nám pomohli vyhrať aj úvodné stretnutia v Skalici, hoci to v prvom zápase dlho nevyzeralo, že sa tak stane,“ povedal Daniel Babka, tréner HK Martin.

Po prvej prehre sa znovu skoncentrovali

Tretí duel, ktorý sa už hral u nás v Martine, Turčania v predĺžení prehrali, ale z celkového víťazného nastavenia ich to nevykoľajilo.

„Na chvíľu sme možno podľahli myšlienke, že to už smerom k finále ľahko pôjde, no facka

z domácej prehry nás prebrala a na štvrtý duel bolo mužstvo opäť maximálne koncentrované, čo sa hneď aj výsledkovo prejavilo. V piatom zápase v Skalici, ktorý už priniesol náš postup, sa nám podarilo eliminovať ofenzívnu silu protivníka (domáci nastúpili opäť v plnej sile), v správnom čase strelecky udrieť a vytvoriť si v prostrednej časti dôležitý dvojgólový náskok. Ten síce býva v hokeji zradný, ale my sme tretiu tretinu zvládli s prehľadom a pri pohľade na našu hru som vôbec nemal strach o výsledok. Naopak, ešte sme ho ďalšími presnými zásahmi do prázdnej brány prikrášlili,“ netajil spokojnosť martinský kormidelník.

Po prebudovaní kádra hneď finálová účasť

Tréner Daniel Babka si spolu so svojimi kolegami z realizačného tímu postup do finále I. ligy veľmi cení, zvlášť keď Martinčanom nevyšiel úvod sezóny a potácali sa v tabuľke aj na nižších poschodiach. Postupne sa ale naši tlačili hore a po základnej časti obsadili tretiu priečku.

„Mužstvo sa prebudovávalo za pochodu, postupne sa menilo jeho zloženie, odišlo okolo 15 hráčov, čo je výrazný zásah do tímu. No chlapci, ktorí tu ostali, resp. k nám či už pred sezónou, alebo počas nej prišli, poctivo pracovali, vytvorili fungujúcu partiu, ktorá sa pozitívne postavila k budovaniu víťaznej mentality. Hneď v prvom

roku nás to doviedlo až do finále, v ktorom sa určite všetci pobijeme o čo najlepší výsledok.“

Dopredu nie je nič isté

V čase, keď čítate tieto riadky, je už finále v plnom prúde, prvé žilinské zápasia v Žiline boli na programe v pondelok a utorok (4. - 5. apríla), keďže play-off má po dohode klubov odklepnuté plávajúce termíny. Favoritom série sú po úspechu hladní Vlci, ktorí vlani nevyužili možnosť priamo postúpiť do extraligy, keď ich na hruškách nacytali Spišiaci. Pôjde však aj o susedské derby, ktoré vždy malo bez ohľadu na silu a postavenie oboch mužstiev špecifický náboj a nikdy nebolo dopredu nič isté.

„Káder Žiliny má takmer extraligové parametre, je dobre a aj vyvážené poskladaný. Čaká nás silný protivník, čo dokazuje aj jeho neskutočne dlhá séria bez prehry. Samozrejme, bolo by fajn, keby sme mali pred finále trošku viac času na oddych, no nejako zvlášť sa nad tým netreba zamýšľať. Začína sa od stavu 0:0, aj my máme svoju kvalitu a celé naše mužstvo je odhodlané dosiahnuť čo najlepší výsledok. Určite sa zaň pre Martin pobijeme,“ za seba i hráčov prisľúbil Daniel Babka, ktorému už jeho zverenci dali postupom do finále pekný darček k nedávnym 50. narodeninám. Chcelo by to ešte nejaký bonusový prídavok. Chlapci, držte sa.

Roman Kopka

CESTA DO FINÁLE

Play-off, štvrtfinále:

Martin – Dubnica 4:3 na zápasy (2:3 PP, 4:1, 0:1 SN, 3:2 PP, 4:1, 0:3, 4:1)

Play-off, semifinále:

Skalica – Martin 1:4 na zápasy: (2:3 PP, 2:4, 3:2 PP, 0:3, 1:5)